

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I KRISTIANIA**

**AARSBERETNING
FOR SKOLEAARET 1923—1924**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: KRISTIANIA 1924

Skole-~~e~~fterretninger

for skoleaaret 1923—1924.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap: *Formand: Skolens direktør.*

Valgt av Kirkedepartementet:

Prytz, Thorolf, statsraad, fra $\frac{1}{10}$ 1904.

Nordlie, Arthur, arkitekt, fra $\frac{1}{7}$ 1918.

Valgt av Kristiania kommune:

Davidson, Halfdan, dekorationsmaler, fra $\frac{26}{1}$ 1911.

Martins, Oluf A., arkitekt, fra $\frac{1}{10}$ 1912.

Skolens direktør: *Bull*, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{9}$ 1912.

Overlærere.

Horn, Fin, arkitekt, f. 1861, a. $\frac{1}{8}$ 1899. Konstruktionsklassen.

Stray, Aasmund G., dekorationsmaler f. 1860, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1905. Ornamentklasse I.

Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1910. Frihaandsklasse III.

Thømt, Enevold, f. 1878, a. beregnet fra $\frac{1}{12}$ 1911. Haandverksklasse II.

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. $\frac{1}{7}$ 1912. Frihaandsklasse II.

Stein, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Ornamentklasse II.

Wilberg, Theodor Ludvig, dekorationsmaler, f. 1859, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Dekorationsmalerklasse I.

Prytz, Jacob Tostrup, guldsmed f. 1886, a. $\frac{15}{9}$ 1914. Guldsmedklassen.

Willums, Olaf, maler og raderer, f. 1886, a. $\frac{1}{7}$ 1919. Raderklassen.

Sirnes, Johan, tegnelærer, f. 1883, a. $\frac{15}{9}$ 1920, Frihaandsklasse I.

Alvsaker, Torbjørn, billedhugger, f. 1885, a. beregnet fra $\frac{15}{9}$ 1922. Modellerklasse II.

Hauff, Th., arkitekt, f. 1889, a. $\frac{1}{8}$ 1923. Bygningsklassen.

Lærere i dagskolen.

- Bull*, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{2}{12}$ 1910. Haandverksklasse I.
Reiersen, Nils, arkitekt, f. 1878, a. $\frac{1}{8}$ 1917. Konstruktionsklassen.
Krogh-Fladmark, Wilhelm, dekorationsmaler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1920.
 Frihaandsklasse I.
Sørensen, Oskar, ciselør, f. 1898, a. fra $\frac{15}{9}$ 1922. Ciselørklassen.
Nielsen, Peder N., arkitekt, f. 1890, a. fra $\frac{15}{9}$ 1923. Bygningsklassen.

Lærere i aftenskolen.

- Hjerlow*, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. $\frac{1}{10}$ 1908. Frihaandsklasse II.
Syversen, Anton Theodor, billedskjærer, f. 1870, a. $\frac{1}{7}$ 1912. Dekupørklassen.
Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1868, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Modellerklasse I.
Gleditsch, Eivind, arkitekt, f. 1885, a. $\frac{1}{11}$ 1913. Bygningsklassen.
Hanssen, Birger, maler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1917. Frihaandsklasse III.
Engelbrehtsen, Ingv., tegnelærer, f. 1873, a. $\frac{15}{9}$ 1918. Frihaandsklasse I.
Krogh-Fladmark, Wilhelm, dekorationsmaler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1920.
 Frihaandsklasse I.
Thune-Larsen, Carl, arkitekt, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1922. Konstruktionsklassen.
Berg, Viggo, møbelarkitekt, f. 1894, a. $\frac{1}{11}$ 1923. Haandverksklasse I.

Timelærere.

A. I den almindelige dag- og aftenskole.

- Erdmann*, Andreas, gipsstøper, gipsstøpning (modellerklasserne, Aftenskolen).

B. I den 3-aarige aftenskole.

<i>Moe</i> , Hans G., maler,	frihaandstegning.
<i>Sander</i> , Arthur J., tegnelærer,	—»—
<i>Wasler</i> , Hjalmar, keramikker,	—»—
<i>Hoff-Hansen</i> , E., ingeniør,	konstruktionstegning.
<i>Bakstad</i> , H. S., arkitekt,	—»—
<i>Leyell</i> , Marius, arkitekt,	—»—
<i>Piøne</i> , G, bankfuldmægtig.	regning.
<i>Jacobsen</i> , Nils, ingeniør.	utmaalingslære.
<i>Marstrander</i> , Søren S., cand. filos.,	norsk.
<i>Solberg</i> , O. H., handelslærer,	regnskabsførsel.
<i>Swensen</i> , Tryve, ingeniør,	materiallære.

<i>Mittet</i> , N., skrædder,	fagtegning for skræddere.
<i>Brandt</i> , Birgitte, lærerinde,	— » kvindl. skræddere.
<i>Grane</i> , Karl, skomaker,	— » skomakere.

Skolens sekretær:	<i>Faye</i> , Lilla, f. 1878, a. $\frac{15}{9}$ 1917.
— kasserer:	<i>Theiste</i> , I.K.F.S., t. 1866, a. $\frac{1}{1}$ 1893.
— bibliotekar:	<i>Waldal</i> , M., f. 1874, a. $\frac{1}{11}$ 1918.
— bibliotekassistent:	<i>Fohannessen</i> , Fin, f. 1892, a. $\frac{15}{9}$ 1920.
— vaktmester:	<i>Østre</i> , Ellef, f. 1882, a. $\frac{1}{4}$ 1908.
— varmemester:	<i>Nielsen</i> , J., f. 1864, a. $\frac{1}{10}$ 1903.

Dagskolen

begyndte den 15de september 1923 og sluttet den 15de mai 1924.

Undervisningen fandt sted:

I frihaandsklasse I og II og ornamentklasse II kl. 9 til 11 $\frac{1}{2}$ formiddag.

I konstruktionsklassen og ornamentklasse I kl. 12 til 2 $\frac{1}{2}$ eftermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der fra kl. 9 formiddag.

Antallet av elever ved dagskolen var 205, av hvilke 128 samtidig besøkte flere discipliner.

Av dageleverne var 120 kvinder.

21 hadde friplads.

Aftenskolen

begyndte den 17de september 1923 og sluttet den 15de mai 1924.

Undervisningen foregik fra kl. 6—8 aften.

Antallet av elever ved den *almindelige aftenskole* var 455.

Antallet av elever i den 3-aarige aftenskole var 288.

Til optagelse i 1ste klasse meldte der sig 168, hvorav 124 bestod optagelsesprøven i norsk og regning. 12 elever blev optat paa prøve. Desuten meldte der sig fra foregaaende aar 1 elev, som var strøket til eksamen i 1ste klasse.

1ste klasse begyndte saaledes med 137 elever. 13 elever sluttet i aarets løp. Til opflytningseksamen mødte 115 elever, der undertastet sig prøven i alle fag, og av disse bestod 103 eksamen.

Av de 88 elever, som i 1922—23 hadde bestaaet opflytningseksamen i 1ste klasse, meldte der sig 83 i 2den klasse. Desuten meldte der sig 3 elever, som var strøket til eksamen ifjor samt 2 elever, som hadde gjennomgaaet 1ste klasse av teknisk aftenskole andetsteds.

2den klasse begyndte saaledes med 88 elever. 11 elever sluttet i aarets løp. 16 elever strøk. 5 elever fuldførte ikke eksamen.

Av de 61 elever, som i 1922—23 bestod opflytningseksamen i 2den klasse meldte der sig til optagelse i 3die klasse 59 elever. Desuten meldte der sig 1 elev, som havde gennemgaaet teknisk aftenskole andetssteds og 2 elever, som ikke havde fuldført eksamen ifjor samt 1 elev, som ifjor var strøket.

3die klasse begyndte saaledes med 63 elever. I aarets løp sluttede 2 elever, og 6 elever fuldførte ikke eksamen.

Foredrag.

Anatomi.

Foredrag over anatomi har av overlærer *Eivind Nielsen* i likhet med foregaaende aar været avholdt i eftermiddagstimene. Ialt 40 timer.

Kunsthistorie.

Foredrag i tilknytning til Kunstindustrimuseets samlinger har av konservator *Thor Kielland* været avholdt ialt 15 foredrag for guldsmedfaget.

Paa grund av samlingernes ommontering maatte foredrag for de øvrige haandverksfag sløifes.

Kalkulationskurser for haandverkere.

Den 5te februar sattes igang et kalkulationskursus for guldsmede med guldsmed *H. Hohle* som leder. Til kurset, som avholdtes 2 gange ukentlig fra kl. 4—6 blev optat 7 elever.

Kalkulationskursus for bygningshaandverkere.

I februar maaned igangsattes et kursus for bygningshaandverkere med bygmester *Østreng jr.* som leder. Til kurset, som avholdtes 2 gange ukentlig fra kl. 4—6 blev optat 11 elever.

Elevkonkurrancer.

Kristiania Haandverks- og Industriforening har i skoleaaret blandt eleverne i skolens fagklasser foranstaltet konkurranse om tegninger, der kan egne sig til utførelse som gevinster for foreningens lotteri. For det bedste utkast inden hvert fag uddeltes en præmie paa kr. 75.00. 4 utkast blev desuten indkjøpt av foreningen.

Kunkorrancen blev avsluttet 2. mai 1924.

Utfaldet av Præmiekonkurrancen 1923--24.

Præmieret.

Haandverksklasse I: Tegning til en komode i poleret materiale.

No. 12. Motto »Lavendel« Else Gjøs.

Guldsmedklassen: Tegning til et cigaretskrin i sølv.

No. 26. Motto »Guldfuglen« T. Lie Jørgensen.

Haandverksklasse II: Tegning til bokbind for Sigrid Undsets:

Kristin Lavransdatter ell. Weldensveys sidste bok.

No. 50. Motto »Arvesølvet« Solveig Hallén.

» 66. » »Slangene« Ruth Arnestad.

*Dekorationsmalerklassen: Dekoration av et tebord i citronrød med
polycrom dekor.*

No. 33. Motto »Enkelhet« Signe Walle.

Indkjøpte utkast.

Haandverksklasse I:

No. 10. Motto »Søiler« Paul Moen

Guldsmedklassen:

No. 22. Motto »Virginia« Johan Knutsen.

» 24. » »Forget me not« Sverre Stener.

Haandverksklasse II:

No. 35. Motto »Skindbind« Ø. Jørgensen.

» 48. » »Farvestreif« Hjørdis Narvesen.

Dekorationsmalerklassen:

No. 34. Motto »Alternativt« Signe Walle.

Den aarlige utstilling av elevarbeider

fandt sted den 18de, 19de og 20 mai 1924.

Skolens bibliotek

har været holdt aapent i skoleaaret hver dag i timene fra 9 form. til 3 efterm. og fra 5 til 9 aften.

Stipendier.

1) Skolens stipendier:

I dette øiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000, der uddeltes paa følgende maate:

Møbelsnekker	Marius Mauritzen	kr. 400
Møbelsnekkerlær.	Paul Moen	» 400
Bygningstegner	Paul Gillingsrød	» 400
Bygningsmaler	Olav Wikestad	» 400
Tegner	Anne Grindalen	» 200
—	Sigurd Undeland	» 200

2) Kristiania Haandverks- og Industriforenings elevstipendier:

Kristiania Haandverks- og Industriforening har bevilget kr. 1200 til 2 à 3 stipendier, der skal uddeles til haandverkssvende eller lærlinger, som er i arbeide eller lære hos en Kristiania-haandverker, der er tilsluttet Kristiania Haandverks- og Industriforening, for at besøke den 2-aarige dagskole:

Stipendierne er for skoleaaret 1923—24 uddelt til:

Malerlær.	Finn Thorsen	kr. 400
Møbelsnekkerlær.	Alf Braaten	» 400
Ciselørlær.	Harry Sørby	« 400

3) Guldsmedforbundets stipendier:

Av guldsmedforbundets stipendiefond er av guldsmedforbundet for skoleaaret 1923—24 tildelt følgende stipendier for at besøke den 2-aarige dagskole og Kunstindustriskolen:

Guldsmed	T. Lie Jørgensen	kr. 1600
Ciselør	Carsten Soma	» 1600
»	Johan Knudsen	» 1600

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000. De aarlige renter skal efter statutterne uddeles som præmier til skolens bedste elever blandt haandverkslæringer eller svender. — Renterne for avvigte budgetaar anvendtes til præmie for følgende elever av den 3-aarige aftenskole:

Skrædderlær.	Ragnhild Lie	(Bok)
Bygningssnekkerlær.	Odd Madsen	(Amerikansk høvel)
Malerlær.	Lorenz Bergan	(Farveskrin)
Ciselørlær.	Guttorm Kristiansen	(Ciselørhammer)
Kemigraflær.	Ragnvald Kristiansen	(Lupe)

Johan Finnes legat.

Legatet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000. De aarlige renter skal hvert aar paa testators fødseldag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trængende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere, som med disse kan sættes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av det disponible rentebeløp utdeltes 7 stipendier paa kr. 600 til: Malerne Karen Thomassen, L. Printz, Lilla Hellesen, Normann Bakkehaug, tegner Joachim Grøgaard, raderer og tegner Carl Wilmoe, dek. kunstner Aasmund Esva.

Regnskap for budgetterminen 1ste juli 1923 til 30te juni 1924.

Indtægt:	Utgift:
1. Beholdning fra forrige regnskap . . . . . kr. 15,399.93	1. a. Grundløn . . . . . kr. 121,002.40
2. Skolepenge . . . . . » 9,855.00	b. Alderstillæg . . . . . » 22,557.81
3. Vagt og varmemesterf. bolig, lys og brænde » 1,316.16	Vikarutgifter . . . . . » 871.50
4. Leie av St. Hanshaugens Gymnasium . . . . . » 5,000.00	c. Timeundervisning . . . . . » 25,279.12
5. Tilfældige indtægter . . . . . » 404.00	2. Biblioteket . . . . . » 169,710.83
6. Bidrag av Kristiania Kommune $\frac{1}{9}$ av kr 247,760.21 . . . . . » 110,115.64	3. Friplasser . . . . . » 2,000.67
7. Hævet Statsbidrag	4. Stipendier . . . . . » 750.00
$\frac{14}{8}$ 1923 . . . . . kr. 30,000.00	5. Inventar . . . . . » 2,000.00
$\frac{19}{11}$ » . . . . . » 30,000.00	6. a. Lys . . . . . » 5,066.88
$\frac{5}{2}$ 1924 . . . . . » 30,000.00	b. Brænde . . . . . » 7,283.36
$\frac{11}{4}$ » . . . . . » 30,000.00	7. Udgifter ved bygningen:
$\frac{28}{6}$ » . . . . . » 7,754.00 » 127,754.00	a. Ordinært . . . . . kr. 10,835.48
	b. Ekstraordinært . . . . . » 9,623.67
	8. a. Kontor og tilfældige utgifter . . . . . » 20,459.15
	b. Assistanse for vaktmester . . . . . » 5,049.85
	c. Renhold . . . . . » 1,000.00
	d. Levende model . . . . . » 12,219.64
	e. Trykning m.v. . . . . » 999.50
	f. Vagthold i museets samlinger . . . . . » 1,569.59
	9. Beholdning pr. $\frac{30}{6}$ 1924 . . . . . kr. 264,335.73
	» 5,509.36
	<hr style="border-top: 1px solid black;"/>
	kr. 269,844.73

Kristiania i september 1924.

H. Bull,
Direkteur.

Statutter og undervisningsplan

for

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania.

Statutter.

§ 1.

Skolens formaal.

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania har til formaal at utdanne mænd og kvinder for haandverk og kunstindustri samt lærere og lærerinder i tegning ved undervisning i:

1. Frihaandstegning.
2. Konstruktionstegning.
3. Ornamentlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegning med tilhørende undervisning for haandverkere.
8. do. for kunstindustri (i metal, træ, glas, keramik og tekstil arbejde).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. » fototeknik.*)
11. do. » lærere og lærerinder i tegning.**)

Desuten meddeles undervisning i:

Norsk.
Regning med utmaalingslære.
Materiallære.
Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-aarige aftenskoler for haandverkere og fabrikarbeidere.
2. 2-aarig dagskole for forskjellige grupper av haandverkere.
3. 1-aarig kunstindustriskole med dagundervisning.
4. Kurser til utdannelse av lærere i tegning.
5. Skolen byder desuten baade i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, saavidt skolens forhold tillater det.

Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, saafremt dertil er git bevilgning.

*) Ikke sat i virksomhet.

***) Siden 1918 intet bevilget hertil.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregaar saavel om dagen som om aftenen, finder sted 8 maaneder av aaret fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dage ved paaske og 4 dage ved pinse.

§ 4.

Elevers optagelse og forhold.

Ingen optages i aftenskolen før det fyldte 14de aar, i dagskolen 16de aar. Fra den sidste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispenseres under særegne omstændigheter.

Om en optagelsesprøve skal kræves og i tilfælde dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskjellige avdelinger av skolen.

Enhver elev erholder et adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevene har at følge skolens disciplinærreglement, der utfærdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbation.

§ 5.

Hospiterende elever.

Saafernt det kan ske uten ulempe for skolens arbeide og uten at bevirke eller bidrage til klassedeling, kan i den 2-aarige dagskole, den 1-aarige kunstindustriskole og den 3-aarige aftenskole optages hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever maa i tilfælde staa tilbake for elever som følger den planmæssige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-aarige dagskole gruppe A, B og C maa ha fylt 18 aar for at kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en høiere klasse finder sted; naar eleven viser sig at være i besiddelse av de færdigheter og kundskaper, der forvødiges, for at han kan følge undervisningen i den høiere klasse.

Skolens direktør kan naarsomhelst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfælde av dissens avgjøre, om eleven skal opflyttes eller ei.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den, der har bestaaet samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag, hvori de har deltatt.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har at erlægge forskudsvis de skolepenger, som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom indgit ansøking kan trængende elever, som dertil maatte findes værdige, erholde friplads. Fripladser bevilges i det længste for et skoleaar ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøking maa indsendes. For nyoptagne elever maa fripladser kun bevilges for et kvartal.

§ 8

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleaars slutning finder en offentlig utstilling av eleverarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i aarets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen staar umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestyres av en *direktør*, der — efterat forstanderskapets erklæring er indhentet — ansættes med et aars opsigelse, og hvem skolens indre administration er undergit.

Ved siden av direktøren staar et *forstanderskap*, hvis formand han er. Forstanderskapet bestaar, foruten av direktøren, av 4 medlemmer, av hvilke 2 vælges av Kirke- og Undervisningsdepartementet, og 2 av Kristiania kommune. Formandens stemme er i tilfælde av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 aar; hvert andet aar uttræder av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttræde, avgjøres ved lodtrækning; de uttrædende kan vælges paany. Saa ofte direktøren finder det tjenlig, mindst 2 ganger i hvert skoleaar, sammenkalder han forstanderskapet for at gjøre medlemmerne bekjendt med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan naarsomhelst inspicere skolen og følge undervisningen. Direktøren har aarlig at la utarbeide forslag til skolens budjet og forelægge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse desangaaende, hvorpaa det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likesaa har direktøren aarlig at avgi indberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleaar, hvilken indberetning, efter at være forelagt forstanderskapet, indsendes til departementet og til Kristiania magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funksjonærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Desuten ansættes timelærere. De faste lærere antages med 6 *maaneders* gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 maanedes gjensidig opsigelse.

De faste lærere ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter indstilling av direktøren, og efterat han har git forstanderskapet anledning til at uttale sig. Timelærerne og vikarer ansættes av forstanderskapet, dog maa antagelse av vikarer for faste lærere godkjendes av departementet, hvis det gjælder vikariater for længere tid end en maaned. Opsigelse eller avskedigelse av de foran nævnte funksjonærer foretages av den myndighet som har ansat dem, for kortere tid kan direktøren konstituere vikarer.

Ved skolen ansættes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar og en bibliotekassistent.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar og assistent ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens indstilling med 6 *maaneders gjensidig opsigelse*. Skolens faste lærere og funksjonærer ansættes overensstemmende med lov om offentlige tjenestemænd av 15. febr. 1918.

Ovennævnte funksjonærers instruks utfærdiges av direktøren med departementets approbation.

Skolens *kasserer* udfører kassererforretningerne, indkræver skolepengene og udbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises af direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede betjenter antages og afskediges af direktøren, likesom deres instruks udfærdiges af ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, sekretær, kasserer, bibliotekar og bibliotekassistent samt vaktmester og varmemester er forpligtet til at gøre maanedlige indskud i pensionskassen for statens tjenestemænd, overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Til bestridelse av lønning av vikar i sygdomstilfælde eller andet tvingende forfald av indtil 2 maaneder skal der oprettes en vikarkasse, hvori samtlige lærere og bibliotekar og bibliotekassistent gjør indskud (ordinært 1 $\frac{1}{10}$) av sin løn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.*)

Forsaavidt der til skolens kasse er stillet til raadighet et bidrag til kassen, svarende til lærerens indskud, har enhver lærer ret til fri vikar i et tidsrum av indtil 3 maaneder i et skoleaar.

§ 12.

Skoleraadet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsætte et skoleraad. Det sammenkaldes til de tider direktøren finder det hensigtsmæssig, mindst 1 gang hvert halvaar. I vigtigere sager vedkommende undervisningen, fordelingen av fripladser og skolestipendier har han stede at høre skoleraadet, men kan i tilfælde ta en fra samme forskjellig beslutning — dog maa han i saa tilfælde i protokollen motivere sin dissens.

Timelærerne tilkaldes skoleraadet, naar dette behandler sager specielt vedkommende den 3-aarige aftenskole.

Skoleraadets forhandlingsprotokol forelægges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.**)

For at skolens direktør og lærere skal faa leilighet til personlig at gjøre sig bekendt med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles aarlig reisestipendier, i regelen 2, saafremt bevilgning dertil er git. Størrelsen av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirkedepartementet efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan maa ikke finde sted uten at der først er git skoleraadet og forstanderskapet anledning til at uttale sig desangaaende.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynder 15de september og varer til 15de mai. I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver ukedag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

*) Fra 15/6 1921 har fast ansatte lærere og funktionærer i hovedstillinger fri vikar i sygdomsforfald.

**) Siden 1916 er intet bevilget hertil idet lærere har adgang til at søke stipendium av det til høiere tekniske skoler bevilgede stipendiebeløp.

Skolepenger.

1. For den 2-aarige dagskole, 1-aarige kunstindustriskole og den almindelige dagskole betales skolepenger forskudsvis med kr. 20 ved skoleaarets begyndelse og kr. 20 efter nytaar.
2. For den 3-aarige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleaarets begyndelse med kr. 5 for hele skoleaaret.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihaandsklasse I.

- a. Tegning efter forlæggblade uten skygge. Eleven behøver ingen for kundskaper, men drives frem til i linjer at kunne gjengi de almindelige former for symmetrisk og usymmetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.).
- b. Tegning av legemer (frihaandsperspektiv) med enkelt angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til at kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruksgjenstande, redskaper, verktøi etc.

Frihaandsklasse II.

Tegning efter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning efter levende planter og blomster med bruk av pensel. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Frihaandsklasse III.

- a. Tegning med skygning efter avstøpninger, masker, hænder, føtter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning efter kranier, skelet og muskelmand.
- b. Tegning efter levende model, portræt eller hel figur. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Konstruktionsklassen.

- a. Øvelse i bruk av tegneapparater og optrækning. Plangeometrisk tegning.
- b. Projektionstegning med anvendelse paa legemer, begrenset av plane og krumme flater.
- c. Plansnit og utfoldinger.
- d. Skjæring mellem legemer.
- e. Skyggelære med anvendelse paa de i elevens fag almindelig forekommende former.
- f. Perspektivlære med anvendelse paa de enkleste former.

Ornamentklasse I.

Elementær ornamentlære. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknik.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer. Den græsk-romerske stil- og formlære.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c, d og e, undertiden ogsaa f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relief).
- b. Modellering efter grafiske fremstillinger av ornamentet. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hænder, f tter, byster og hele figurer i relief og fritstaaende i forbindelse med modellering efter anatomiske avst pninger.
- b. Modellering efter levende model i relief og fritstaaende.
I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avst pning i gips samt overfering i andet materiale punktering).

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Haandverksklasse I.

For m belsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere, vognmakere, tr skj rere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmaaling og tegning efter modeller og gjenstande inden elevens haandverk.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser og oppgaver, hentet fra elevens fag med utførelse av detaljtegninger.
Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruksjonsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentklasse I og frihaandsklasse II.

Haandverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glasrestre etc.

Tegning av flatornament inden elevens haandverk i forbindelse med mere og mindre selvstændig bearbejdede oppgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruksjonsklasse a, b og c og ornamentklasse I.

Guldsmedklassen.

For guldsmeder og gj rtlere:

- a. Tegning av gjenstande inden elevens haandverk, utf rt som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av oppgaver, hentet fra elevens fag.
Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruksjonsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

For murere, tømrere og indredningssnekkere. Elementær bygningsl re.

For *murere* almindelig forekommende murkonstruksjoner tillikemed de arbeider, der ved en almindelig murbygning staar i forbindelse med murerhaandverket, isolation, forankringer, fundamentering o. s. v.

For *tømrere* de almindelig forekommende bjelkelag, v gkonstruksjoner og takkonstruksjoner.

For *bygningssnekkere* d rer, vinduer og trapper.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruksjonsklasse b, c og d.

Dekorationsmalerklassen.

Dekoratív tegning og maling efter plastiske ornamenter. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av dekorative opgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og e.

Rader- og litografklassen.

- Øvelse i tegning med pen, blyant og kul efter raderinger, fotografier, gipsavstøbninger og naturen.
- Radering, etsning og arbeide med gravstik og kold naal. Øvelse i haandtryk paa kobberpresse.
- Tegning paa sten. Farvelitografi og sorttryk.
Desuten for viderekomne radering og litografering direkte efter levende model.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I, II og III samt under-tiden konstruktionsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursus i hamring og ciselering i metal.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole) Praktisk kursus i dekupearbeide og træskjæring.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og som oftest orna-mentklasse I.

Timeplan for den 3-aarige aftenskole.

F a g	Antal timer pr. uke		
	1ste aar	2det aar	3dje aar
Norsk og regnskapsførsel.....		2	2
Regning med utmaalingslære .	2	2	
Konstruktionstegning	4		
Frihaandstegning	4		
Fagtegning.....		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

I den 3-aarige aftenskole optages læregutter tilhørende følgende haandverksfag:

- Billedskjærere og træskjærere.
- Blikkenslagere og kobberslagere.
- Bokbindere og porteføljemakere.
- Bygningshaandv. (murere, tømr. og indredningsnekkere).
- Dreiere.
- Forgyldere.

Fotografer og retouchører.
 Gipsmakere.
 Gjørtlere.
 Glasmestre.
 Guldsmeder (sølv- og guldarbeidere, emaljører, iselører, og gravører).
 Grafiske haandverksfag (litografer, raderere, kobberstikkere, kemi-
 grafer og zinketsere).
 Keramikere.
 Konditorer.
 Kunstsmeder.
 Kurvmakere.
 Lærarbeidere.
 Malere (derunder vognlakerere, majolika-, porcelæns-, glasmalere).
 Modellører.
 Møbelsnekkere.
 Possementmakere.
 Salmakere.
 Skræddere.
 Skomakere.
 Stentrykkere.
 Stenhuggere og marmorarbeidere.
 Tapetsere.

Time- og undervisningsplan for den 2-aarige dagskole for haandverkere.

Man gaar ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller paa anden maate godtgjør, at de har den dygtighet i norsk og regning, som kræves ved optagelsen i skolene for haandverkere og fabrikarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetsere, possementmakere og vognmakere.	
1ste aar.	Frihaandstegning I..... 180 timer
	Konstruktionstegning..... 360 —
	Frihaandstegning II..... 280 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning.... 200 —
	Modellering eller frihaandstegning III..... 150 —
	Materiallære..... 60 —
	1 320
2det aar.	Ornament I..... 360 timer
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering eller frihaandstegning..... 930 —
	Regnskapsførsel..... 30 —
	1 320

Gruppe B.

Træskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyldere, konditorer, kera- miske arbejdere.	
1ste aar.	Frihaandstegning I..... 180 timer
	Konstruktionstegning..... 360 —
	Frihaandstegning II..... 260 —
	Modellering..... 240 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning.... 220 —
	Materiallære..... 60 —
	1 320

2det aar. Ornament I	360 timer	
Modellering	300	—
Frihaandstegning III	360	—
Fagtegnning med tilhørende undervisning	270	—
Regnskapsførsel	30	—
		<hr/> 1 320

Gruppe C.

Finere metalarbeide: Guldsmeder (korpusarbeidere, filigransarbeidere, guldarbeidere, skearbeidere, sølvgravører, staaigravører, ciselører), gjørtlere, kunstsmeder.

1ste aar. Frihaandstegning I	180 timer	
Frihaandstegning II	200	—
Konstruksjonstegning	180	—
Ornament I	134	—
Fagtegnning med tilhørende undervisning og modellering	536	—
Materiellære	60	—
Regnskapsførsel	30	—
		<hr/> 1 320
2det aar. Ornament I	216 timer	
Fagtegnning med tilhørende undervisning	654	—
Praktisk undervisning med fagmodellering ..	465	—
		<hr/> 1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, xylografer, fotografer, kemigrafer, kobberstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglasmestre.

1ste aar. Frihaandstegning I	180 timer	
Frihaandstegning II	280	—
Konstruksjonstegning med perspektivkonstruksjon	200	—
Frihaandstegning III	280	—
Fagtegnning med tilhørende undervisning	320	—
Materiellære	60	—
		<hr/> 1 320
2det aar. Ornament I	360 timer	
Frihaandstegning III	300	—
Fagtegnning	630	—
Regnskapsførsel	30	—
		<hr/> 1 320

Gruppe E.

Bygningshaandverkere (murere, tømrere og indredningsnekkere).

1ste aar. Frihaandstegning	180 timer	
Konstruksjonstegning	430	—
Fagtegnning med tilhørende undervisning	650	—
Materiellære	60	—
		<hr/> 1 320
2det aar. Ornament II	360 timer	
Fagtegnning med tilhørende undervisning	930	—
Regnskapsførsel	30	—
		<hr/> 1 320

Andre haandverkere saasom bødkere, blikkenslagere, boktrykkere, gartnere o. fl. vil paa skolen kunne faa for dem avpasset undervisning ved lempning i planen.

Time og undervisningsplan for kunstindustriskolen.

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering, perspektivkonstruktion og akvarellering	960 —	
		1 320

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
		1 320

Gruppe C.

Fagundervisning:		
Løsning av opgaver ved tegning med tilhørende undervisning samt stilhistoriske studier	930 timer	
Praktisk undervisning med fagmodellering	465 —	
		1 395

Gruppe D.

Ornament II	360 timer	
Frihaandstegning III og fagundervisning (derunder perspektivkonstruktion)	960 —	
		1 320

Bemærkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfælder direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Eleven gis adgang til at fortsætte i kunstindustriskolen ogsaa efter gennemgaaet kursus.

Den for alle grupper fælles undervisning.

Ornamentlære II. Gjennemgaaelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske udvikling. (Stilperioderne, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer).

Frihaandstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, desuten modellering efter levende model.

Perspektivkonstruktion.

Den fagedelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av opgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering

Gruppe B. Likesaa.

Gruppe C. Likesaa.

Gruppe D.

1. *Malere.* Løsning av opgaver, hvor grundformen er git, utført i akvarel med maalestok.
Utførelse i naturlig størrelse efter akvarelskisser.
2. *Litografer, raderere, kobberstikkere, xylografer, kemigrafer.* Radering, etsning, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering paa sten og tegning paa aluminium samt etsning. Øvelse i haandtryk. Radering og litografering efter levende model.
3. *Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposition i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.